

TEDENSKA SLIKE

Štev. 4.

V LJUBLJANI, v sredo 27. januarja 1915.

Leto II.

Naše izborna topništvo pri prodiranju v Karpatih, odkoder je že tretjič sijajno odbilo ruske vojne zbornice vzhlic snežnim zametom in mrazu.

Swett Marden :

Mladiči ubožci.

„Sreča te išče!“

„Jaz sem dvorkinja,“ je deialo lepo dekletce v otroški družbi na Danskem; „moj oče je komornik, in to je zelo visoko mesto! Toda ljudje, katerih priimek se končuje na ‚sen‘,“ je pristavila, „ne morejo seveda nikoli postati kaj višjega, in naša dolžnost je, da se teh ‚sen‘-ljudi izogibljemo.“

„Ampak moj papa more kupiti za sto tolarjev bonbonov ter jih razdeliti med uboge otroke,“ je vzkliknila ogorčena hčerka bogatega trgovca Petersena; „tega tvoj papa ne more.“

„Moj papa pa more tvojega papana in vse papane raztrgati v časopisu!“ je rekla hči urednikova. „Vsi ljudje se ga boje, kajti moj papa more pisati kar hoče; to mi je papa sam povedal.“

„Ah, če bi smel biti med njimi in eden izmed njih!“ je premišljal mal deček, ki je gledal skozi špranjo v vratih. Bil je kuharski vajenec, in kuhar, za katerega je vrtil raženj nad ognjem, mu je bil dovolil, da si ogleda otroško družbo. Toda dečkova želja je bila neizpolnjiva, ker njegovi starši so bili revni in njegov priimek se je končaval na ‚sen‘.

Po mnogih letih, ko so postali iz vseh teh otrok odrasli ljudje, so posetili nekateri med njimi veliko družbo, ki se je bila zbrala v krasnem, z dragocenimi umotvori okrašenem poslopju. Posestnik in gostitelj pa je bil oni mali deček, ki je nekdanji hrepenel po časti, da bi smel biti med odličnimi otroki ter je bil srečen, ker je smel gledati nanje vsaj skozi špranjo v vratih. A med tem je postal že slavni, veliki kipar Thorwaldsen.

Ta povestica je posneta po povesti ubožnega sina danskega črevljarčka. Tudi njegov priimek se je končaval na ‚sen‘, a postal je vendarle slaven: Ivan Kristjan Andersen.

Neki grški pisatelj nam pripoveduje, da je bil Kreon po svojem rojstvu suženj. Toda bil je tudi suženj umetnosti, in njegova boginja je bila lepota. Takrat — bilo je po zmagah Grkov nad Kserksom — je izšel zakon, ki je pod smrtno kaznijo prepovedoval posvečati se umetnosti vsakomur, ki ni bil svobodno rojen mož.

Kreon pa je pravkar izvrševal kiparsko skupino, ki si jo je upal pokazati največjemu, takrat živečemu kiparju Fidiju in še celo vsemogočnemu Periklu.

Kaj mu je bilo storiti? V marmor pred sabo je bil položil vso svojo dušo, svoje srce, svoje življenje; na kolenih je bil vsak dan molil za razsvetljenje in za višjo spretnost; s hvaležnim ponosom je spoznaval tudi, da je Apolon njegovo molitev uslišal, da je vodil njegovo roko in vdihnil njegovim postavam življenje. A zdaj? Zdaj se mu je zdelo, da so ga bogovi zapustili.

Kleona, Kreonova sestra, je čutila udarec ž njim. „O Afrodita!“ je klicala boginjo, „nesmrtna Afrodita, moja kraljica in zaščitnica, vsak dan molim pred tvojim oltarjem, — bodi zdaj moja in mojega brata pomočnica!“

Potem je rekla svojemu bratu: „O, Kreon, pojdi v klet pod našo hišo. Res da je ondi temno, toda prinesem ti luči in hrane. Nadaljuj in dovrši svoje delo, zakaj bogovi nama pomorejo.“

Kreon je šel v klet ter je ondi nadaljeval svoje krasno, a nevarno delo.

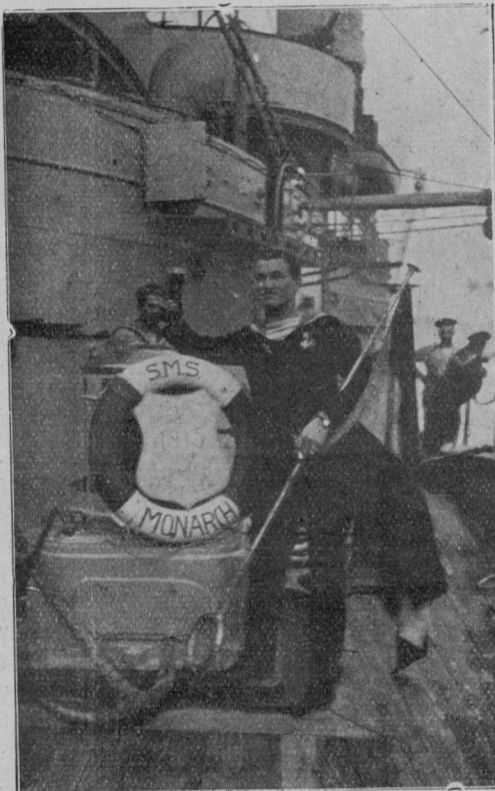
Kmalu nato je pozvalo mesto Atene vse Grke, naj si pridejo pogledat razstavo umotvorov. V Agori se je vršila pod predsedstvom Periklejevem velika slavnost; Aspazija je stala ob Periklejevi strani, —

Fidij, Sokrat in Sofoklej in drugi slavni možje so bili v njegovi bližini. Vsi veliki mojstri so izložili svoja dela. Toda neka skupina, lepša kot vse ostale — skupina, ki jo je menda izklesal sam Apolon, je vzbujala splošno občudovanje ter je navdajala umetnike z ne majhno zavistjo.

„Kdo je ustvaril to delo?“ — Nihče ni mogel povedati tega. Heroldi so klicali to vprašanje, — a odgovora ni bilo. „Torej je to tajnost? Morda je izklesal to skupino kak suženj?“ — Med velikim strmenjem so pritirali v Agoro lepo dekle z razkuštranimi lasmi, a dekle je molčalo in imelo v očeh izraz neomajne odločnosti. „To dekle,“ so klicali stražarji, „pozna kiparja, to vemo dobro, toda njegovega imena noče povedati.“

Vpraševali so Kleono, a ona je molčala; in ko so ji zagrozili, da bo ostro kaznovana zaradi svojega vedenja, so ostale njene ustnice vztrajno zaprte. „No, da, pa jo odvedite v ječo!“ je dejal Periklej.

Jedva je izgovoril, ko je pridrivil skozi množico mladenič, ki so mu viseli lasje

Slovenski mornar Slaček Josip na vojni ladji Nj. V. „Monarch“ želi vsem čitateljem Tedenskih Slik „Srečno novo leto!“

divje preko suhega obraza. „O, Periklej,“ je vzkliknil roteče in se vrgel mogotcu pred noge, „odpusti tej deklici in reši jo! Ona je moja sestra. — Jaz sem krivec. Marmorna skupina je moje delo, — in jaz sem suženj.“

Ogorčena množica ga je prekinila z divjimi klici: „V ječo ž njim! V ječo s sužnjem!“ Toda Periklej se je dvignil.

„Nikdar ne!“ je zaklical. „Poglejte to skupino! Apolo nam je hotel ž njo dokazati, da je v Grčiji nekaj višjega, kot krivičen zakon. Najvišji cilj zakona bi moral biti razvoj lepote, in Atene so postale nesmrtno le s svojo ljubeznijo do umetnosti. Ne v ječo s tem mladeničem, nego semkaj k meni!“

In tako se je zgodilo. Pred očmi zbranega ljudstva je položila Aspazija na Kreonovo čelo oljkin venec ter je med vriskanjem množice poljubila požrtvovalno njegovo sestro.

Atenčanje so postavili pozneje Ezopu, pesniku basni, ki je bil tudi suženj po svojem rojstvu, spomenik, da bi vedel vsakdo, da je pot do časti odprta vsakomur. Bogastvo in nesmrtna slava so bili na Grškem plačilo za vsakogar, ki se je odlikoval kot

umetnik, pesnik ali vojskovodja. Nobeden narod ni storil toliko za vzpodbudo mož, ki so stremili višje; genijalnost, delavnost in lepota so imele na Grškem največjo veljavo in spoštovanje.

„V revščini sem bil rojen,“ je pripovedoval Wilson, „in beda je sedela ob moji zibeljki; jaz vem, kaj se pravi prositi kruha mater, ki ga nima; jaz vem, kaj se pravi brez uspeha potovati in prositi za vsakršno delo!“ Sto milj daleč je potoval v Natick, da bi se ondi naučil črevljarstva; po enem letu je postal načelnik društva predavateljev, osem let kasneje je imel svoj veliki govor proti suženjstvu in že čez dvanajst let je postal član kongresa.

Pred nekako 150 leti je bila v neki odlični hiši v Lyonu zbrana velika družba. Govorili so pravkar o slikarstvu in unela se je živa debata zaradi neke slike, na kateri je bil prizor iz zgodovine ali iz grške mitologije. Niso se mogli zjediniti. Ko je že malone nastal prepir, se je obrnil gostitelj k strežaju ter ga je pozval, naj pove svoje mnenje. Na največje začudenje družbe je mladi človek takoj podal jasno, strokovnjaško razlago slike v priprostih, a prepričevalnih besedah, tako da se je prepir mahoma prenehala.

„Kje ste se pa tega naučili, gospod?“ je vprašal nekdo z odkritim respektom strežaja.

„Obiskoval sem mnogo šol, preblagorodje,“ je odgovoril sluga; „toda šola, v katero sem zahajal najdalje in v kateri sem se naučil največ, je bila šola bede.“

Nauke, ki si jih je pridobil v bedi, je pač izvrstno uporabljal, zakaj ubogi, odvisni sluga je kmalu zaslovel po vsi Evropi: pisal se je Jean Jacques Rousseau ter je bil največji genij svojega časa v svoji domovini.

Elihu Burritt je bil ob smrti svojega očeta 16 let star in vajenec pri nekem kovaču. Moral je 10—12 ur na dan vleči meh, obenem pa je na pamet izvrševal težke račune. V svoj dnevnik je zapisal: „Ponedeljek, 18. junija: Me je bolela glava. 40 strani Cuvierja, 64 str. francoščine, 11 ur kovač. — Torek, 19. jun.: 60 vrst hebrejščine, 30 vrst danščine, 10 češčine, 9 poljščine, 15 imen zvezd, 10 ur kovač...“ Naučil se je 18 jezikov in 32 dialektov ter je postal slaven kovač v zgodovini človeštva.

Edison je bil kot deček raznašalec časopisov, a že s 15. leti se je zelo bavil s kemijo. Večkrat je bil tepen, a že kot mladenič je zaslovel. Ko so ga nedavno vprašali, kako se je mogel povzpeti kot iznajditelj do svetovne slave, je dejal: „Alkoholnih pijač nisem nikdar pil in bil sem v vsem zmeren, le pri delu ne.“

S petimi delavci na vsaki roki in s trdno voljo, doseči določeni cilj ni treba niti najbolj revnemu dečku obupati. Zaslужek in uspeh čakata vsakega mladeniča, ki ima energijo in sposobnost zgrabit za delo. Če si rojen v koči ali v palači, je vseeno, ako imaš le trden sklep. Potem te ne preмага nobena sila na svetu.

Naša mornarica in Slovenci.

Naš podmorski čoln XII. — poveljnik mu je poročnik Egon Lerch — je dne 21. decembra dopoldne v Otrantskem prelivu napadel iz 16 velikih ladij obstoječe francosko brodovje in s torpedom zadela dvakrat zapored poveljniško ladjo „Courbet“. V splošni zmešnjavi je naš U XII. ušel francoskemu ognju; težko poškodovano ladjo so Francozi odvedli pred Valono, kjer se je menda potopila.

Slavo našega vojaštva, ki odhaja iz domovine na severno bojišče.

Ladja „Courbet“ je imela 23.467 ton ter 20—22 morskih milj hitrosti; bila je oborožena z 12 topovi 305 cm, z 22 topovi 14 cm in 4 topovi 47 cm. Posadka je štela 1100 mož. Poveljnik ji je bil menda podadmiral Bone de Lepeyrer.

Junaštvo našega U XII. ima malo primer v zgodovini pomorskih bojev. Da si upa mal podmorski čoln napasti 16 silnih vojnih ladij, med njimi orjaške drednote, ter doseči tolik uspeh, ostane zabeleženo za vse večne čase v knjigi slave naše vojne mornarice. Ves svet je strmel nad smelostjo in sijajno spretnostjo naših mornarjev, ki so po veliki večini Hrvatje in Slovenci.

Kakor so na galiških, poljskih in bosansko srbskih in črnogorskih bojiščih Slovenci in Hrvatje povsod in vselej med prvimi, tako so slovenski in hrvatski mornarji najboljši in najpogumnejši. Dan na dan čitamo, kako hraber je naš 27. domobranski pešpolk, kako izborni so slovenski topničarji, pionirji in trenski vojaki, naš kranjski 17. pešpolk

je dobil častno ime „železni polk“ in naši Štajerci 87., Korošci 7. in Primorci 97. pešpolka se imenujejo povsod med najhrabrejšimi pred sovražnikom.

V tej vojski smo povsod zelo slavno zastopani Slovenci. Javni listi so pa doselej vedeli povedati le o onih, ki se bojujejo na suhem za našo domovino. O mornarici smo zvedeli le malo.

Čitali smo zdaj o podmorskem čolnu U XII., ki je potopil francoski naddrednot. Na tem podmorskem čolnu je bil tudi Slovenec Maksimilijan Pustavrh; on je sprožil oba torpeda proti sovražniku in obakrat tudi zadel!

Prinašamo danes njegovo sliko, največ naš narod, da nima korajžnih fantov samo na suhem, temveč tudi na morju, kateri zvesto služijo cesarja in branijo domovino.

Pustavrh je rodom Ljubljančan. Komandiran je že dalje časa na U XII. Bil je tudi odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda.

Slava Pustavrh, čegar ime in veliki uspeh ostaneta zapisana v historiji junaških činov slovenskega naroda!

Vojna na grobeh.

Dopisnik zagrebških „Narodnih Novin“ je poslal svojemu listu sledeči dopis iz Lodža:

Danes sem posetil židovsko pokopališče. Na prvi pogled mora priti vsakdo do prepričanja, da je moral biti tu svoječasn krasen gaj, kjer so se radi mudili tudi živi. V tem poljskem industrijalnem mestu je mnogo bogatih židov, ki žrtvujejo kot pobožni ljudje veliko denarja in truda, da napravijo svoje in svojih ljubih zadnje počivališče kolikor mogoče dostojnejše. Postavili so tamkaj sijajne nagrobne spomenike in visoke mavzoleje iz mramorja, granita in porfirja. Toda ravno ta točka je strategično jako ugodna za obrambo. Leži izven mesta na mali višini, odkoder je

krasen razgled na vse strani. Zato so Rusi postavili semkaj 36 topov sredi cvetličnjaka

Z bogom, bela Ljubljana!

pokopališčnega vrta. In tako se je zgodilo, da je neusmiljeni boj neko noč izpremenil to krasno počivališče mrtvih v pravo puščino. Tam razbiti nagrobni kamen, tu razkopano nadgrobišče, tam zopet razklane mogočne ciprese. Na vsak način so morale padati in razsajati na tem mestu mrtvih strahovite množine krogel. Mogočno se vzpenja nad obrezanim krasnim drevjem sijajna mramornata zgradba, mavzolej Poznanskih, ki so Rothschildi Lodza. To je smelo postavljena okrogla zgradba, katere umetno zgrajeni strop počiva na šestih, silno močnih ste-

brih. Naokrog je vse polno bronastih kipov in slik, ograjena pa je s krasno umetno ograjo. Štiri granate so udarile tjakaj: tri so napravile globoke jame v vrtu, razbile več dreves in raztrgale ograjo. Četrta je zadela strop, porušila eno kupolo in jo vrgla deset korakov daleč od ograje.

Še strašnejše je trpel grob nekega mladega človeka, ki leži za to zgradbo. Tu je stal mramornati kip na visokem podnožju. Granata je zadela podnožje, vrgla več centov težki kamen čez ograjo na grob, ki je ležal dva metra daleč odtam. Spomenik se je sveda istotako razbil. Močen kos je odletel na grobnico rodbine Kipper, razbil stavbo in prevrnil masivni mramornati sarkofag. Na drugi strani pota leži grob, očitno tudi jako bogate rodbine. Obkrožala ga je krasna balustrada iz nenavadnega rmenega mramorja. Granata si je poiskala pot skozi balustrado, ki se je razbila na tisoče koscev, ki leže sedaj po sosednjih grobovih.

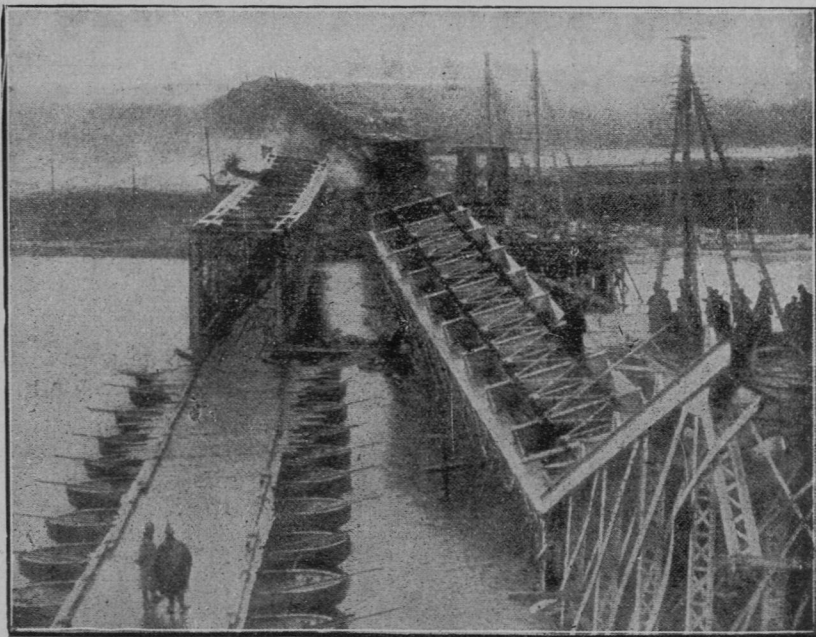
To so grobovi bogatašev. Toda tudi grobovom siromakov ni prizanesla kruta usoda. Tudi siromakom ni bilo usojeno, da bi spali večno in sladko spanje v miru. Neki nagrobni spomenik je prevrtila granata kakor kak papir, drugega pa izpremenila popolnoma v prah. A sedaj najstrašnejše: prišli smo do dveh grobov, ki so jih granate izkopale do dna in razbile tudi krste!

V Rusiji židje nimajo miru niti v grobovih...

Človek niti sam sebi ne more verjeti, kaka beda vlada na ruskem Poljskem. Ni oglja, ni kruha sredi zime, sredi poljske zime. Na milje in milje daleč potujejo ozebli in lačni ljudje, da bi prišli kje do krompirja in so srečni, če najdejo tudi samo ostanke tega živeža. Če pa niso toliko srečni, opustošijo svoje hiše in odpeljejo les v mesto, da si potem iz izkupička kupijo kruha.

Neprestano se vali proti Lodžu reka siromakov iz vasi, kjer so ugrabili svoj ubogi plen. Tu nese stara ženica okno, dva dečka vrata; neka mlada žena nese poln robec krompirja. Brez prestanka, brez konca teče ta reka nesreče in bede...

A iz daljave semkaj skozi sivi zimski dan se razlega silno grmenje ruskih in nemških topov.

Reka Varta na meji Nemčije in Rusije: na desni razrušeni železniški most, na levi zasilni pontonski (iz čolnov sestavljeni) most.

Tajnosti.

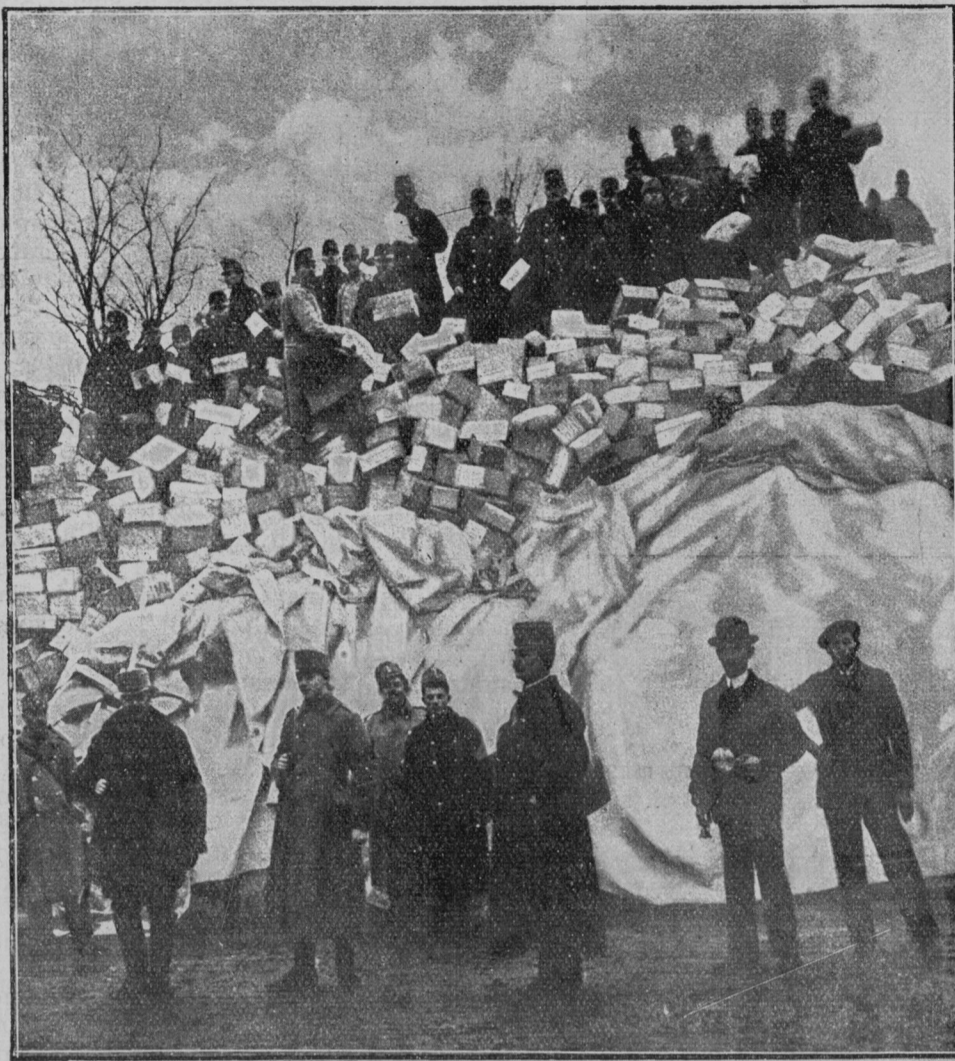
Nikdar ni na svetu več tajnosti kot ob času vojne. Listi imajo zato posebne težkoče, in nikdar niso imeli žurnalisti in uredniki težjega posla kot dandanes. Interesi držav zahtevajo, da se varujejo tajnosti ne le glede domačih vojaških in političnih dogodkov, nego se morajo zamolčati tudi vesti, ki se tičejo sovražnika. Vsakršna polemika s političnimi strankami je izključena, in vsakršna graja uradov, uradnikov in oblastev je prepovedana. Zgodi se mogoče kaj, kar bi zaslužilo v mirovni dobi svojo kritiko, a listi morajo molčati in vse mora ostati tajnost. Med narodi in strankami vlada torej vsaj navidez popolna sloga, ki se je fanatični slogaši seveda silno vesele, ki pa je še fanatičnejšim polemikom največja muka. Časopisi, ki so v miru polnili svoje strani dan na dan le s pričkanjem, zafrkavanjem in napadanjem, so danes dolgočasen papir brez misli in temperamenta; njihovi časniki pa so podobni ribam, ki jih je vrglo morje na suh pesek. Gotovo je, da zatre vojna doba tudi marsikatero koristno kritiko in potrebno zavrnitev. Toda listi morajo molčati; pošteni ljudje, ki imajo dovolj lastne sodbe, pa si itak sami lahko vstvarijo pravo podobo.

Tajnosti so danes resnično v državnem interesu, in absolutna složnost narodov in strank se mora kazati in izražati na nedvomljiv način že zaradi sovražnika. Vojaške in državne oblasti dandanes najbolje vedo, kako zna sovražnik iz vsake besede

v časopisju kovati kapital zase, kako nastajajo laži in vznemirljive historije, ki se širijo in večajo ter dobivajo tem več vere, čim neumnejše so. Tako mora ostati tajno tudi marsikaj resničnega, kar bi slabo vplivalo na mišljenje ne le civilnega prebivalstva, nego tudi vojaštva, ker bi se moglo napačno razumevati in razlagati ter bi brez povoda vzbujalo dvom, strah ali vsaj nezaupnost. Strah ima velike oči in dolga

Sovražnik jih izkuša marsikje spojiti s seboj in krasti uradne tajnosti. Celo brezžično telegrafijo zasleduje sovražnik v svoj hasek ne le na kopnem, nego tudi na morju. Zato morajo časopisi molčati o vsakršnem gibanju brodovja vzlic jezni radovednosti svojih čitateljev.

Kako stroga je vojna tajnost, kaže dejstvo, da je odpotoval cesar Viljem na bojišče, ne da bi celo njegova soproga

Zaboji in zavoji z božičnimi in novoletnimi darovi, došli na gališko bojišče: Med razdeljevanjem.

Po bitki pri Soissons: Odvažanje težko in lažje ranjenih Francozov in Angležev iz vasi, kamor so dospeli z bojišča.

mogla zvedeti, kod in kam se vozi. Čeprav je pozvedovala pri vojnem ministru, ni mogla cesarica zvedeti niti toliko, ali je njen soprog na francoskem ali na ruskem bojišču. Neverjetno, a resnično je, da so ostali novi ogromni nemški topovi kalibra 42 cm popolna tajnost. Dasi so jih izdelovali inženjerji in delavci ter na vežbališčih preizkušali mnogi najvišji in višji častniki, podčastniki in vojaki, ni zvedel vendarle nihče o tej grozoviti tajnosti ničesar prav dotlej, da so začele padati belgijske trdnjave druga za drugo. Tudi general Joffre je kaznoval nekega franc. brigadirja, ker ni znal molčati ter je nekemu mestnemu županu zaupal kraj, kjer se zbere njegova celotna brigada. Angleži so poizkušali zajemati vojne nemške tajnosti; ko se jim to ni posrečilo, so pa uničili nemške kable, da bi preprečili brzozavljenje nemških zmag. Tako naj bi dobivala tujina le vesti, ki so Angležem všeč in ugodne. Toda zatajevanje porazov in neuspehov je velika hiba, ki se vedno maščuje. Laži se hitro razkrinkajo in nepričakovana resnica poraja tem večjo paniko med civilnim prebivalstvom in tem hujšo demoralizacijo v armadi. Zato izdaja nemško in avstró-ogrsko vrhovno vojno poveljništvo dan na dan poročila o dogodkih na bojiščih ter daje obenem pojasnila vojnim poročevalcem, ki so v vojnem glavnem taboru. Ta poročila povedo vse, kar, kolikor in kadar je potrebno, a zamolče tudi vse, kar bi koristilo sovražniku. To nam mora, če ljubimo svojo domovino, za sedaj povsem zadoščati.

Tistih večno nezaupnih, zlobno vsevednih, strah in nezaupanje razširjajočih kramarčkov s tajnostmi izza kulis, iz desetelega vira in neznanega izročila naj pameten

Krasna mramorna grobnica na židovskem pokopališču pri Lodžu. Grobnice so uničili ruski topovi. (Glej članek na str. 3.)

človek niti ne posluša. Srebro golk, zlato molk! Vojna zahteva resnobe in discipline od vseh, in tudi zlasti še od časnikov. Občinstvo naj se torej ne jezi po nepotrebem na častnike. Po vojni pa bo časa dovolj, da odpremo zopet vse zatvornice debatiranja, polemiziranja in kritiziranja.

† C. in kr. nadporočnik Ignacij Hočevar.

Pokojnik je bil rojen 27. julija 1884. v Kamniku ter je padel v bitki pri Wiesnicu novem v Galiciji dne 26. novem. 1914, zadet od krogle. Par dni poprej je bil odlikovan z zaslužnim križcem z vojno dekoracijo. Pokopali so ga v Dobrzynu. Za blagim pokojnikom žalujejo ne le sorodniki,

nego ves Kamnik. Naj v miru počiva!

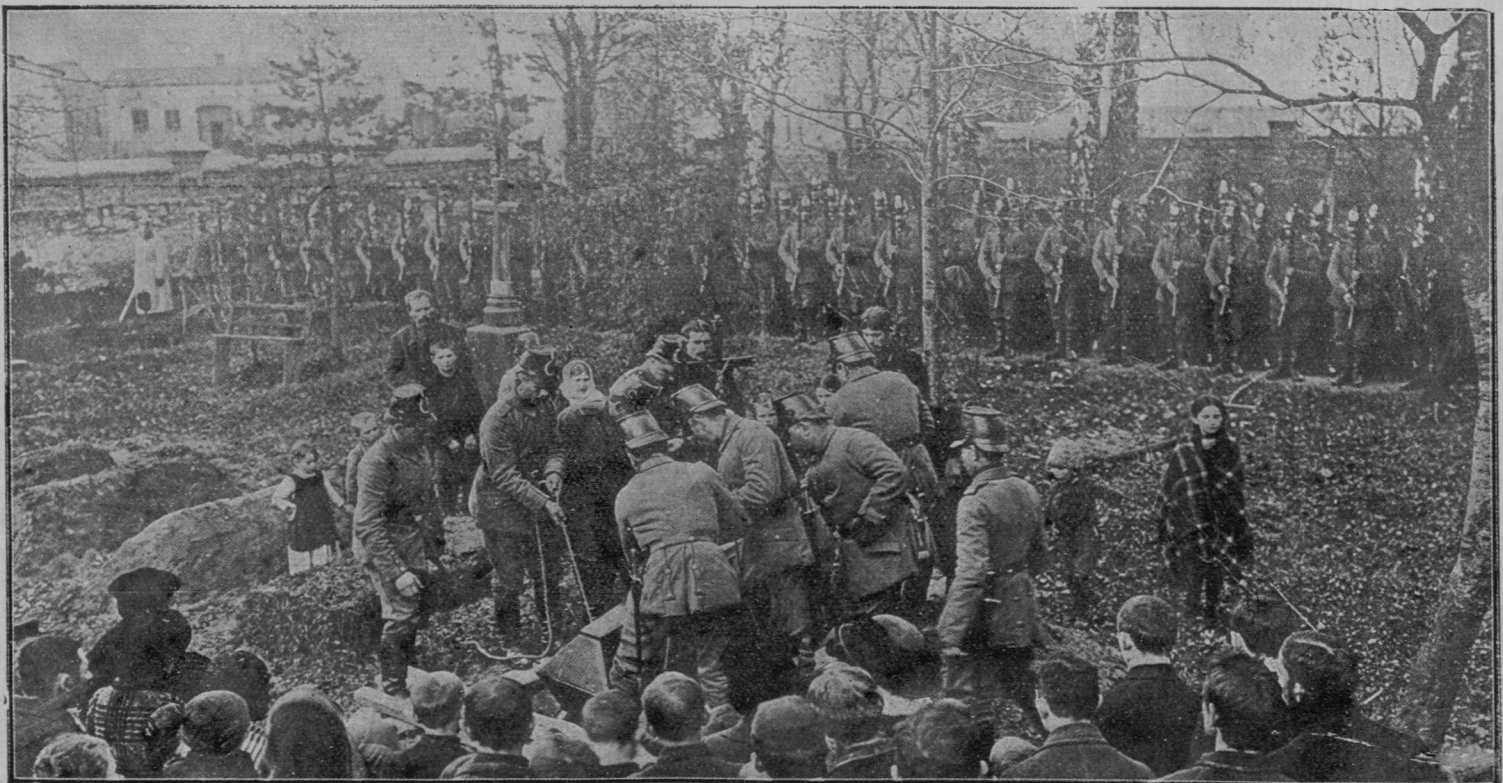
† C. in kr. rez. poročnik Joško Hude.

V ljutem boju s Črnogorci je padel zopet vrl Slovenec — Joško Hude. Bil je rojen leta 1875. v Mirni peči pri Novem mestu. Njegov oče je premožen posestnik in trgovec. Gimnazijske uke je pokojnik dovršil v Novem mestu ter je nekaj let posejal juridično fakulteto na Dunaju. Poiskal si je službo odvetniškega uradnika na Dunaju, kjer je živel do splošne mobilizacije. Prve dni meseca avgusta m. l. je dospel v Ljubljano, kjer je vežbal svojo stotnijo, nastanjeno v semenišču. Vesel in pogumen je odšel, da se ne vrne nikdar več. Pri nekem naskoku na črnogorsko postojanko pri Jarči ob Višegradu je bil 25. novembra 1914 ranjen njegov častniški sluga. Joško Hude, njegov gospod, mu je priskočil na pomoč, toda v tem hipu je padel sam, zadet v nogo in s

smrtonosno rano v prsih. Izdihnil je takoj. Pokojnik je bil dobrodušen, vesel, vsakomur simpatičen mladenič, na gimnaziji izvrsten dijak, zvest prijatelj in dober sin. Odločno narodno zavednemu mladeniču bodi ohranjen najčastnejši spomin! Pokojnik ima še dva brata na vojni: Drago je c. in kr. poročnik, Alojzij pa v Przemyslu.

† Alojzij Mrhar.

Meseca novembra pretečenega leta je na severnem bojišču izdihnil svojo dušo desetenik 17. dom. pešpolka Alojzij Mrhar, doma iz Stanežič pri Št. Vidu nad Ljubljano. O padlem Mrharju se sme reči, da je padel kot dvakratni junak. Bil je v zelo hudi bitki, ko se je njegov tovariš in ro-

Nemški domobranci polagajo v grob nemškega padlega častnika po bojih na Ruskem Poljskem. Spredaj civilno prebivalstvo, zadaj stotnija domobrancev.

G. W. Appleton:

3. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Ker se mi je zdelo prav mogoče, da se dami po mirnem nočnem počitku bržčas zopet vrne spomin, sem sklenil, da ohranim vso zadevo za sedaj zase. Ko bi se pa moje domnevanje ne uresničilo, — čudno, da mi ni bilo pri tej misli niti najmanje neprijetno pri srcu — tedaj mi pač ne bi preostajalo drugega, kakor zaupati stvar svoji teti.

odločno pozval, naj leže spat, v nadi, da bo naslednjega jutra ž njo zopet vse v redu.

Sedel sem kako uro sam pri kaminu; v mislih so se vrstili pred mojimi očmi vsi razburljivi dogodki današnjega dne, ko so se mahoma odprla vrata in se je vrnila sestra vsa bleda in prestrašena.

„Sama ne vem, kaj naj si mislim,“ je dejala vznemirjena, „naš gost je tako čuden. Sedaj je že zopet malo mirnejši, ampak ko sem jej razpletala lase, sem našla v njih sledove krvi.“

more razjasniti, kje in kdaj bi ga bila dobila. Stvar postaja čim dalje strašnejša in mučnejša.“

Odprl sem čisto avtomatično ovitek, govoriti nisem mogel od samega začudenja. Ko pa sem zagledal v kuvertu vse polno samih bankovcev, tedaj bi bil skoraj padel vznak.

Vzel sem jih iz ovitka in sem jih naštel kakor v snu na mizo. Ali je mogoče? Preštel sem jih še enkrat. Nisem se zmotil — petdesettisoč dolarjev! — Desettisoč funtov!

Manevriranje podmorskega čolna globoko pod morskó gladino, po kateri plove sovražno brodovje. Nad poveljnikovo mizo se dviga skozi morje nad gladino takozvano „oko“ čolnovo. Skozi to „oko“ opazuje poveljnik gibanje brodovja, ki se mu zrcali na mizi.

Po končanih zdravniških vizitah sem se nemudoma zopet vrnil domov. Moj gost je bil najboljše volje; s Heleno sta se izvrstno razumeli. Brez plašča se mi je zdela še krasnejša kakor prej. Na njenih prstih so se bleščali prelepi demanti in njena zapetja so oklepale dragocene zapestnice. Med jedjo je bilo živahna in vesela ter je govorila o literaturi in umetnosti na način, ki se mu nisem mogel dovolj načuditi. Sedaj mi je bila še bolj nepojmljivo, kako je mogla pozabiti prav vse, kar se tiče nje same. Po večerji je sedla h klavirju in je igrala uprav umetniško. Potem sem opazil pri njej znake telesne utrujenosti; zato sem jo uljudno, a

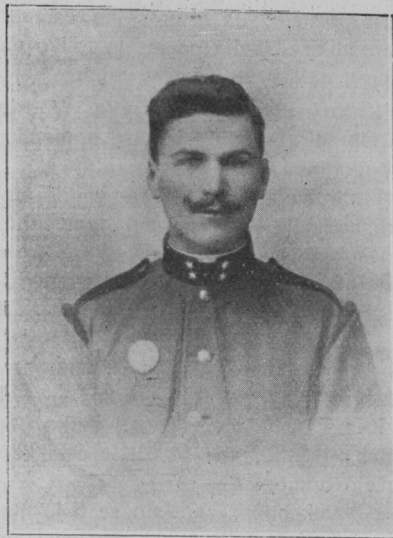
„O moj Bog,“ sem vzkliknil, „potem se jej je morala pa zgoditi kaka nesreča. Na to niti mislil nisem. Res, lep zdravnik sem! Odtod izhaja tudi njena nezavest in pa izguba spomina. Brezdvomno si je možgane pretresla. Pa da nisem mislil na to! Ali bi ne bilo najbolje, da grem takoj gori k njej?“

„Ne!“ je odgovorila Helena. „Bolje je, da je ne motiš več. Pusti jo, naj spi. Ampak povedati ti moram še nekaj, kar me je posebno prestrašilo. V njenem korsetu se je našlo tole.“ In Helena mi je izročila debelo pismo, ki je bilo name naslovljeno . . . „Pravi, da ne ve ničesar o njem in si nikakor ne

„Za vraga!“ sem vzkliknil, „kaj naj pa zopet to pomeni?“

„Pst,“ je boječe zašepetala Helena. Ko sem se ozri vanjo, sem videl, da trepetava kakor trepetlika. „Pst! Ne obračaj se, dokler ti ne rečem. Zunaj pri oknu je videti — moški obraz. Sedaj hitro! Poglej!“

Ko sem pogledal proti oknu, sem videl precej natančno, kako je izginil obraz. Ampak samo ta pogled je zadoščal, da sem spoznal onega moža, ki je pri zasledovanju Emanuela Garcie zadnji skočil v liverpulski vlak.

† Alojzij Mrhar,
padel na severnem bojišču, ko je reševal
prijatelja.

TRETJE POGlavJE.

Ves dan je bil že poln razburljivih dogodkov, kar pa sem videl sedaj, je bilo preveč za moje živce. Odkrito moram priznati, da me ni še nikdar v življenju navdajala taka groza kakor takrat. Helena je bila smrtno blede, meni pa so polzele debele znojne kaplje po čelu nizdol. Pred nama na mizi je ležalo razprostrto celo premoženje, — premoženje, naslovljeno na mojo adresu; odkod prihaja, pa je vedel sam Bog. Temu odkritju je kakor grom blisku sledil zlo oznanjajoči, meni dobro znani obraz pri oknu.

Helena je prva prekinila strašni molk.

„Ted, mrz me pretresa. Kaj nama je storiti?“

„Bog vedi, kaj,“ sem odvrnil. „Predvsem nama je treba poguma.“ In šel sem h kredenci ter sem si natočil polovico velikega kozarca whiskyja, ki sem ga na mah izpil. „Napiiti se nočem s tem poguma“, sem dejal, „ampak živce si moram na umeten način vzdržati gibke, sicer mi odpovedo. Še nikoli se nisem čutil tako slabega, kot sedaj. Najprej morava spraviti denar na varno, potem pa pojdem ven in pogledam, kaj je s tem potepuhom.“

„Za božjo voljo, ne, ne stori tega,“ je vzkliknila sestra vsa preplašena. „Ubogo dekle zgoraj je itak dobilo skoraj smrtno nevaren udarec. Sedaj šele razumem, kako se je vse dogodilo. Nekdo je vedel, da ima denar pri sebi; zalezoval jo je in jo pobil zunaj na tla, in samo zato, ker so prihiteli ljudje blizu, je ni mogel oropati. Ali ne uvidevaš tega? Meni je vse docela jasno. Ne

† C. in kr. rez. poročnik Joško Hude,
padel na južnem bojišču.

hodi v nevarnost, Ted, prosim te, zaradi mene ne stori tega!“

Toda whisky je razdražil mojo kri. Ugnal sem bil že enkrat tega tička, in tudi sedaj ne bo hodil nekaznovan ropat. Vtaknil sem denar v ovitek, ki sem ga spravil v žep na prsih.

„Kar nič se ne boj, otrok,“ sem miril potem sestro. „Dečko vé, da sva ga videla, zato je gotovo izginil. Razun tega pa leži sneg; lahko mi bo zasledovati njegove korake in takoj doženem, ali je še v bližini. Odvij vse plinove luči, da bom laglje videl.“ Po teh besedah sem vzel klobuk in za vsak slučaj še revolver ter sem odšel.

Jedilnica je bila zadaj, in našel sem kmalu sled, ki je vodila k oknu in potem zopet od okna proč k vrtnim vratom.

Za enkrat jo je odkuril, sem si mislil. Ampak predrzen mora biti na vso moč, da si upa meni nič tebi nič priti zvečer tikoma pod okno.

Vrnil sem se zopet v hišo in sem izkušal pomiriti Heleno, češ da ni nikogar v obližju; toda zaman.

„Saj lahko spet pride,“ je rekla. „Niti trenutek ne bom mogla zaspiti, ko vem, da je toliko denarja v hiši. Kaj boš sploh začel s tem denarjem?“

Junaški poveljnik podmorskega našega čolna U XII. mornariški poročnik Evgen Lerch (X) v krogu svojih tovarišev. Na desni mu sedita Lah poročnik Zaccaria in poleg tega češki inženjer Karel Ješina, ki je odgovoren za streljanje s torpedom. (Slovenca Pustavrha ni na tej sliki, ker ni častnik.) (Glej članek na str. 2.)

„Za sedaj ga hočem dobro spraviti,“ sem jej odgovoril. „Kaj storim jutri z njim, tega pa še sam ne vem. Nocoj bo pod mojim vzglavjem pač najbolje spravljen.“

„Pa se vendar vkljub temu ne morem otresti strahu. Ko bi bil vsaj Gregory tukaj!“

„Torej ti jaz ne zadoščam za varuha?“ sem vprašal.

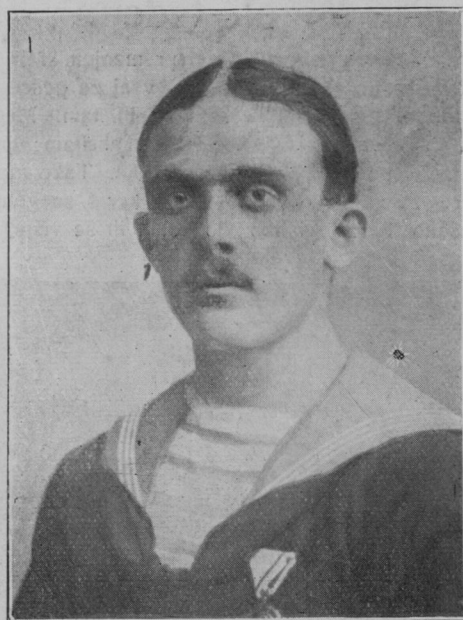
„Tega ne trdim, Ted. Ali ne morem si pomagati, strašno sem nervozna in vznemirjena! Kaj ko bi poslal dečka k policiji?“

„... Ter sporočil, da imam tukaj desetisoč funtov? Kaj naj pa rečem, kje sem jih dobil? Samo to mi povej!“

„Seveda ne moreš tega povedati,“ je odvrnila Helena. „V moji ubogi glavi se vse meša. Toliko se je dogodilo v zadnjih urah, da sem od vsega tega vsa ubita. In tako zle slutnje imam. Mož pri oknu ni bil navaden tat.“

Začuden sem jo pogledal. „Ti si čudovito dekle, Helena! Prav oni mož je, ki sem ti lansko leto pravil o njem, ali vsaj eden izmed one svojati. Kako lepo sva ga s Charlom Mortimerjem takrat po oni znameniti večerji v hotelu Royal speljala na led!“

„Tega sem se takoj spomnila,“ je odgovorila; sama ne vem, kako da mi je prišlo

Maksimiljan Pustavrha, mornar podmorskega čolna U XII. Pustavrha je lansiral (izprožil) oba torpeda, ki sta potopila v Jadranskem morju francosko admiralsko vojno ladjo „Courbet“.

to na misel. Tudi se mi kar zdi, da je ta človek v kakšni zvezi z našim nenavadnim gostom zgoraj kot njen sovražnik, ne kot prijatelj.“

„To mislim tudi jaz. Prav gotovo. A dokler je dama pod mojim varstvom, jej ne stori nihče nič žalega — to ti prisegam!“

„Prav; gotovo ne!“ je odvrnila — „in tako mora biti; — ampak v nečem me moraš nocoj ubogati, obljubi mi to!“

„Najprej moram slišati, kaj zahtevaš od mene.“

„Želim, da ne skriješ denarja v svoji spalnici, marveč kje drugje. Najbolje skrijemo kako stvar tja, kjer se je ljudje najmanje nadejajo. Ti pa nameravaš spraviti denar pod svojo blazino, kaj ne?“

„Kje pa naj ga skrijem?“

„Daj meni zavitek!“

Storil sem, kakor je želela.

„Tako, sedaj pa pojdi k oknu in pazi, dokler ne izvršim svojega načrta.“

Izpolnil sem njeno željo, in kmalu sem zaslišal, da nekaj dela pri pisalni mizi.

(Dalje prihodnjič.)

† C. in kr. nadporočnik Ignacij Hočevar,
padel na severnem bojišču.

Minoli teden.

Splošni položaj je neizpremenjen. Mir vlada večinoma na vseh bojiščih — vsaj za pešce — in le topovi se oglašajo včasih tu in tam. Megla in sneg sta napravila konec večjim akcijam; ponoči zmrzuje, podnevi pa se včasih taja. Tako so razmere za vojaštvo vedno težje, ker s snegom pomešano blato, visoko do kolen in še višje, one-

Življenje oddelka kranjskih orožnikov na severnem bojišču.

mogoča vsako gibanje pešcem, topom in vozovom. V Karpatih leži visok sneg, brije leden veter ter vlada strupen mrz. Rusi so se umaknili z vseh hribov, ker jih brez hrane ne morejo držati, a tren ne more blizu, da bi dovažal provijant in strelivo. V Galiciji se vrše topniški dvoboji med Tarnovom in med Vislo; pri Zaklicynu so pa imeli naši topničarji lep uspeh ter so porušili važen most. Ob Dunajcu in Nidi se sploh vrše skoraj vsak dan artiljerijski boji. Na Ruskem Poljskem so začeli Rusi zopet z ofenzivo in sicer na severu med Novogorjevskim in Plockom ter v srednji Poljski pri Lopušnem in Mninu. Na jugu pa izkušajo Ruse vreči nazaj nemške in naše čete. Ob Bzuri, Rawki in Suchi so imeli Nemci nove uspehe. — Na Francoskem so dosegli Nemci pri Soissonsu zmago, ki pa je še ne morejo izrabiti, ker stoje francoski topovi na zahodu po hribov ob Soissonsu in dobivajo francoske čete ojačenja. Vobče je tudi na francoskem in belgijskem bojišču položaj neizpremenjen. Nemški zrakoplovi pa so iznova obmetavali z bombami mesta na angleški obali ter prizadeli Angležem veliko škodo. — Na Kavkazu se morajo Turki nanovo grupirati, ker so Rusi v premoči.

Gospodinjstvo.

Proti mrčesom. Izkušen zdravnik priporoča proti mrčesom: bolham in ušem sledeče sredstvo, ki se je baje izvrstno obneslo. Namoči kosmič vate v žvepleni eter in podrgni ž njim po posameznih delih telesa in mrčes hitro izgine. Treba pa ni, da si otereš vse telo z etrom, marveč zadošča že, če si odrgneš z njim prsi, roke, noge in trebuh. Živalicam eter tako smrdi, da kar hitro zbeže. Če je v postelji mrčes, podrgni z etrom po rjuhi in odeji, pa imaš mir. Ako so v preprogi bolhe, postopaj prav tako. To ponavljaj seveda več dni ali noči zapored. Eter, uporabljan v tako majhni množini človeku prav nič ne škoduje, tem manj, ker na telesu hitro izpuhti. Eter je dobiti v lekarnah v stekleničicah po 40—50 gramov. Najpraktičnejše so za vojake posodice iz aluminija, ker se dobro zapirajo in se ne razbijejo. 50 gramov etra zadošča za teden dni. Mnogo etra prihraniš, če ožmeš zmočeni kosmič vate nazaj v steklenico, preden ga uporabljaš. Ker je mrčes strašna muka in je tudi raznašalec nalezljivih bolezni, naj bi se ga izkušali vojaki in tudi drugi ljudje ubraniti na ta lahki način.

Med dobrim in slabim

pri jedi ne delajmo razločka, zakaj, kar nam gre dobro v slast, ima v želodcu večkrat prav slab učinek, ker je težko prebavljivo. Zato je pa dobro, da imamo pri hiši Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z zn.

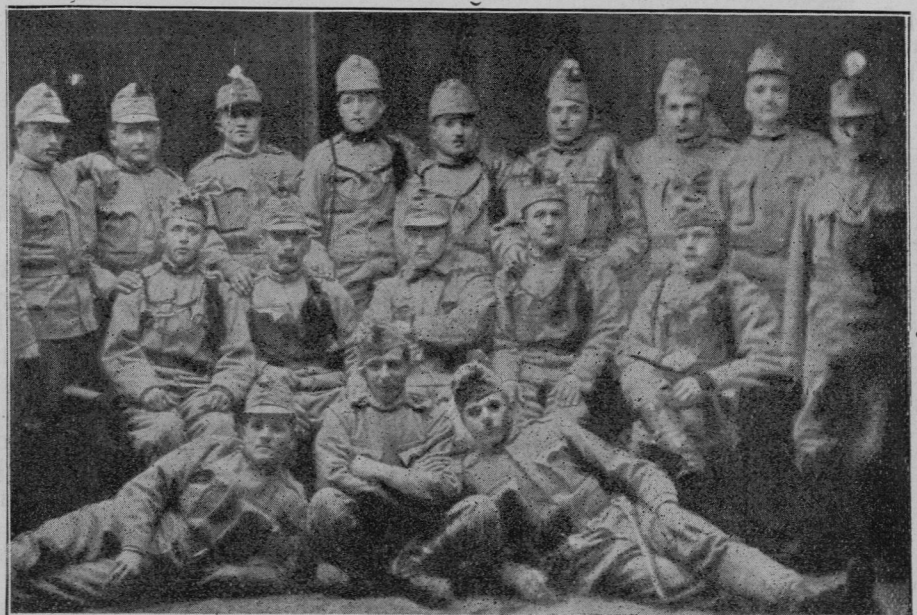
Črevlji. Gotovo je, da se bodo v sedanjih časih tudi črevlji še izdatno podražili. Zato je pač dobro, da vemo, kako treba ravnati ž njimi, da jih ohranimo dalje časa trpežne. Mokre obutvi ne smemo nikdar sušiti v bližini ognjišča ali vroče peči. Dejati jih moramo na kopita ali jih natlačimo s papirjem in jih sušimo na zraku. Z ostrejšo, a ne preostro krtačo odstranimo suho blato, potem jih s pomočjo mehke krtačice prav malo nama-

žemo s kremo, ki jo s koscem flanele vdrgnemo v usnje. Potem jih še z drugo krtačo zlikamo, da se lepo svetijo. Dobro je odrgniti čevlje včasih z z bencinom preden jih namažemo s kremo. Da je jako škodljivo obutvi, ako leži dolgo časa blatna, je splošno znano. Blato razje usnje, zato treba umazane čevlje čimprej osnažiti.

Šipe in senčniki iz motnega stekla (Milchglas) dobe sčasoma masne madeže, ki jih samo z vodo ni mogoče odstraniti. Zmešaj nekoliko žgane magnezije z bencinom, da dobiš gosto kašo in drgni s tem po madežih. To storiš s pomočjo platnene krpice. Dobro je, da je magnezija nekaj časa na masnih madežih, potem gotovo izginejo. Naposled umij šipe še z mlačno vodo.

Slike iz vojne.

Na vojno je hotela. Iz Budimpešte poročajo: šestnajstletna mažarska deklica s Sedmograškega, Jeny Nagyjeva je tudi hotela po vsej sili na vojno. Ko je vstopalo v Kološu vojaštvo v vlak, je šla bojovita Jeny s svojim bratom-vojakom ter se utihotapila v voz. V oddelku je bilo 12 vojakov, ki so ji iz poslednjega voza, v katerem so bile razne zaloge, poiskali uniformo in čepico. Deklica se je oblekla v uniformo. Ko pa je v Sarmaru stopila iz vlaka, da bi si kupila južino, jo je

Slovenski fantje 8. topniškega polka v Celovcu pred odhodom na bojno polje.

„Elsakroglice“, ker pospešujejo prebavo, pomirjajo krč, urejajo odvajanje, jačijo črevo in urejajo presnavljanje. Tudi proti debelosti se rabijo uspešno. Pri tem so pa popolnoma neškodljive, zanesljivega, milega učinka in jih jemlje rade tudi ženske in otroci. Tudi pri gorečici, pomanjkanju teka, vzpehavanju, izmetavanju in slabih

ustavil službujoči oficir. Dekletu se je v hlačah vendarle poznalo, da ni mož, in častnik jo je izročil orožniku. Izjavila pa je, da toliko časa ne bo dala miru, dokler ne pride v vojno.

Kako nastaja zmešnjava. V osješki „Hrvatski Obrani“ pripoveduje neki dopisnik lista sledečo dogodbico:

Iz neke sosednje vasi — godilo se je vse to ob srbski meji — je prihitel tamošnji beležnik. Kolena so se mu šibila, ves se je tresel in izza šklepetajočih zob je komaj mogel spraviti na dan:

„Ban — — ban — — bom — — bom — —“

„Za božjo voljo, kaj pa ti je?“ ga je ves v skrbeh povpraševal orožniški častnik.

„Ban — — ban — — bom — — bom — —“

Komaj se je revež mogel toliko pomiriti, da je mogel povedati, da so prišle četaške bande in da mečejo bombe.

„Človek božji, zmešalo se ti je menda,“ se je otresel nanj častnik; „saj ni v vsej okolici niti ene komitaške čete in tudi nihče ne meče bomb!“

Toda vse to ni nič pomagalo. Beležnik je ostal pri svoji trditvi. Končno so bili razposlani orožniki, da preiščejo stvar. In kaj so našli? Vojak, ki je bil na straži ob neki njivi s koruzo, je pregledoval svojo puško, ki se mu je sprožila. V koruzi je bilo nekaj ljudi, a ti so seveda takoj mislili, da ne more biti drugače, kot da so vdrli četaši čez reko, in hajd v tek, kričeč, da prihajajo četaši. V reki se je kopal neki vojak. Videč, kako oni beže, je planil iz vode in zagledavši konja, ki se je pasel ob vodi, je skočil na konja, nag, kakor je bil v vodi in skokoma odjahal proti vasi, za njim pa vse, kar je moglo teči. Čim dalje je prihajal, tem več ljudi je bilo za njim. Ko so v vasi ljudje zagledali nagega vojaka na konju in za njim cele gruč ljudi, ki so bežale kričeč in jokajoč, se je vznemirila vsa vas in v prvi vrsti občinsko predstojništvo. Občinski beležnik je nemudoma tekel k orožniškemu častniku, da mu javi, kaj se je zgodilo, pri čemer ga je strah prevzel tako zelo, da mu je polovica besed ostala v grlu.

**Pridobivajte novih naročnikov!
Razširjajte „TEDENSKE SLIKE“!**

Tehnikum Mittweida.

Ravnatelj: Prof. A. Holz. Kraljevina Saška.
Višji tehniški zavod za električno- in strojnotehniko.
Posebni oddelki za inženirje, tehnike in delovodje.
Električni in strojni laboratoriji. Učna tovarna — delavnica. Najstarejši in najbolj obiskovani zavod. — Program itd. brezplačno pošlje tajništvo.

slinah dobro služijo. 6 škatlic pošlje za 4 K 40 franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 280 (Hrvatsko). To staro preizkušeno domače zdravilo lahko iz lastnega prepričanja priporočamo najtopleje.

Zdravstvo.

Jetika, najhujša sovražnica človeka. Večina preprostih ljudi ne mara verjeti, da je jetika nalezljiva. Da je silno nevarna, zavratna morilka, to priznavajo, a da bi bila nalezljiva, to prav pogostokrat zanikavajo in se zato vse premalo varujejo. Vsak, tudi popolnoma zdrav človek vdihava na cesti, v sobi, da, pri vsakem koraku, povzročitelje jetike; samo njegova zdrava pljuča niso za jetiko rodovitna tla, na katerih bi bacili lahko uspevali in se razmnoževali.

Kdor je primoran vedno vdihavati le slab, pokvarjen zrak, napolnjen s strupenimi bacili in prahom, oslabi in postane bled. Tanke kožice pljuč, ki so ga tako uspešno varovale jetike, oslabe, in pljuča so pripravljena za sprejem nevarnih bacilov. Nevarnost postaja tem večja, ako živi tako oslabiljen v bližini jetičnega. Okužuje se človek najčešče po dihalih. Izmečki jetičnih vsebujejo namreč največ strupenih bacilov. Ti izmečki se po nepredvidnosti ljudi razprše v zraku, z zrakom pa pridejo v človeška pljuča. Dalje človek nalez bolezni, ako pride nesnaga, ki ima v sebi tuberkelneve kali, v ranjene kraje kože, ali pa ako povzije človek nekuhan živež (mleko, meso), ki prihaja od jetičnih živali. — Ako vemo to, se lahko pazimo jetike, ki se sama na sebi ne podeduje, pač pa lahko podedujemo nagnjenje do jetike in slabotna pljuča. Svež in čist zrak, zdrava, tečna hrana in redno življenje lahko okrepe in utrdijo slaba pljuča. Kdor je dovteten za jetiko in je v njegovi družini več jetičnih, se mora vzdržati kajenja, ponočevanja, alkohola in nerednega življenja sploh. Jetični starši, ki imajo majhne otroke, naj bodo v občevanju z njimi jako previdni. Jetične osebe ne smejo svojih otrok in sorodnikov poljubljati na usta; jetične matere ne smejo svojih novorojencev same dojit. Jetične žene ne smejo biti dojke in se morajo od otroške postrežbe kolikor mogoče odstraniti. Tudi naj bi se jetične osebe ne

ženile oz. možile. — Jetične ali za jetiko usposobljene ljudi naj bi se odvrčalo od takih poklicev, ki zaradi neugodnih zdravstvenih razmer, kakor prahu, dela v zaprtem, s škodljivimi parami napolnjenem zraku, zdravje le slabšajo. Tudi ne smejo jetičniki opravljati poslov, ki jih silijo, da imajo opravka z živili, ali so v prav tesni dotiki z drugimi osebami, ker s tem prenašajo bolezen na svoje bližnjike.

Jetika je ozdravljiva, dokler se ni še preveč razpasla in razširila po telesu. Njeno zdravljenje obstoji v tem, da se strupene kali v telesu samem sproti zatru in od njih povzročena škoda odstrani.

Treba je največje snage. Bolnik si naj vsak dan večkrat umije roke in obraz in vsaj enkrat na dan vse telo ter pogosto — dva do trikrat na teden — menja telesno in posteljno perilo. Sprehaja se naj na solnčnem kraju v čistem zraku. Najbolje je v smrekovem gozdu ali blizu njega. Varuje se naj vsega kar telo razburja in draži torej preveč alkoholnih pijač, prenapornega dela, jeze in drugih strasti. Predvsem pa naj pazi, da bo s tekom jedel. Ne jej preveč, niti premalo. Najbolja so lahka in tečna jedila kot mleko, jajca, sočivje, piške, telečje meso itd. Težko prebavljivih jedil se naj bolnik varuje. Taki, ki nimajo teka, si ga morajo vzbujati z lahkim primernim delom, izprehodi, umivanjem, pitjem čaja iz tavžentrože itd. Dober tek je za jetičnega največje važnosti. Sploh priporočajo jetičnim masne jedi in mast, a s tem se naj ne pretirava, da si ne pokvari teka. Varuje pa se naj bolnik vseh kislih pijač in kislih jedil. — Brez zdravniškega sveta se pa naj nihče ne zdravi sam, posebno še če je bolezni že dalj trajajoča. Po mestih, kjer jetika najhuje razsaja in zahteva vsako leto mnogo žrtev, ne zanemarjajte te bolezni. Brž naznanite vsak slučaj obolenja za jetiko oblasti — uradu za obolele na pljučih —, ki preskrbi revnim brezplačno ne le zdravniško pomoč in zdravila, temveč tudi potrebno postrežbo in perilo ter se pobriga tudi za preskrbo rod-

bine obolelega. — Koliko gorja bi si prihranili ljudje, ko bi o pravem času zastavili pot jetiki, ki pahne v bedo le prepogosto cele rodbine, ker jim uniči skrbnega očeta ali ljubečo mater ali pa nadebudne otroke, ki bi naj bili staršem opora na stara leta. — Bolj kakor kdaj poprej, vidimo sedaj v tem težkem vojnem času, da je zdravje največje, najdragocenejše, najboljše imetje za vsacega posameznika in za vsako rodbino.

Listnica uredništva.

Gdč. Agna Novinova v P. „Visoka igra.“ Misel dobra, forma nedostatna, poezije nič.

Ga. T. P. v K. Nismo krivi mi, nego - vojna, ki je pobrala tvrdki, ki nam izdeluje klišeje, toliko delavcev. Naročili smo 12 slik, čakali 14 dni, urgirali trikrat, končno pa smo dobili vse slike nazaj z vestjo: „Nemožno, vsi delavci so pod puško, gospodar pa ne more dovršiti premnogih naročil.“ Obrniti smo se morali torej na drugo tvrdko. Odtod vsa zamuda.

G. Fr. K. v N. m. Tudi naša želja je ista. A list je še premajhen. Imamo cele kupe klišejev, a moramo jih odlagati, ker ni prostora. Delujte, da dobi list več plačujočih naročnikov, potem bo list večji, in Vaša in naša želja se mahoma sijajno izpolni!

Vse p. n. naročnike, ki jim je potekla o novem letu naročnina, prosimo, na jo naj takoj obnove. Mi moramo v teh težkih časih vse sproti, da, klišeje in vojne slike celo v naprej plačevati ter ne moremo nikomur dajati lista na upanje. Blagovolite to upoštevati in ne odlašajte z obnovitvijo naročnine.

Jabolka od 5 kg naprej po 20 do 40 v razpošilja po povzetju A. OSET, Tolsti vrh, p. Guštajn, Koroško.

Važno poročilo. Ker je za časa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče kupiti najpotrebnejšega blaga, za obleke in perilo, za sebe ali otroke, se je odločil trgovec **I. N. Šoštarich, Maribor, Gospodska ulica št. 5,**

da bode kljub temu, da se je v tovarnah vse podražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno druk in porhat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volneno blago za obleko po K 1.—, 1'20, 1'50. Ker se veliko razproda, je dobil tudi velika množina lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo. Ceniki in vzorci se dobijo poštne prosto. Za neugajajoče se vrne denar. 188

Halo! Kdo želi zadeti glavni dobitek? Ta naj nemudoma naroči izborno turško srečko na ugodno mesečno odplačevanje in v srečnem slučaju zamore postati v kratkem bogataš s 400.000 franki! Turške srečke igrajo šestkrat v letu in mora vsaka srečka zadeti! Izdana kupnina tedaj nikakor ni izgubljena, ker se celo v najneugodnejšem slučaju skoro docela povrne. Prihodnje žrebanje se vrši že dne 1. februarja. Najcenejša in najbogatejša loterija! Pojasnila daje in naročila sprejema: Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana. Sprejemajo se tudi naročila na najsrečnejše številke razredne loterije!

Kje je fantič?

Rešitev skrivalnice v prejšnji številki: Kje je sinček, ki nese malico. Obrni sliko navpik. Za hrbtom žene je vrisana podoba dečka, ki drži v desni roki vrč.

NAJLEPŠI SPOMIN

na ljube starše, ljubljenega otroka, dragega prijatelja ali ljubeznivo prijateljico je njih po fotografiji povečana lepa umetniško izvršena slika. Ta slika je najlepše in najprimernejše darilo za god in druge prilike.

Najcastnejši spomin na naše ljube, drage, ki so na bojnem polju ali ki so že padli na polju slave za domovino, je njih po fotografiji povečana slika.

Ker umetniško dovršena, po fotografiji povečana slika ni le kras vsake kmetske sobe in vsakega gospodskega salona, temveč je dokaz tudi spoštovanja in ljubezni do taistega, ki ga slika predstavlja, bi naj imela vsaka rodbina take slike svojih dragih. Še dolgo, ko jih bo že krila črna zemlja, bo slika trajen spomin na nje.

Cene v kronah.

velikost slike v cm	Doprna slika	Dokolenska slika ali pokrajina	Dvojna doprnska slika ali slika jezdeca	Dvojna dokolenska slika ali dve figuri	Skupina 3 doprnskih slik	Večje skupine
13 : 18	9.—	10.—	11.—	11.—	12.—	14.—
18 : 24	10.—	11.—	15.—	15.—	16.—	18.—
26 : 32	11.—	13.—	18.—	18.—	20.—	22.—
30 : 40	13.—	16.—	20.—	20.—	22.—	24.—
42 : 53	15.—	18.—	22.—	24.—	26.—	28.—
50 : 60	18.—	22.—	24.—	26.—	28.—	34.—
55 : 68	24.—	28.—	30.—	34.—	35.—	40.—
64 : 100	—	50.—	50.—	55.—	55.—	65.—
75 : 100	—	60.—	60.—	70.—	75.—	90.—
80 : 120	—	80.—	80.—	100.—	100.—	120.—
84 : 150	—	100.—	100.—	120.—	110.—	140.—
100 : 150	—	120.—	—	150.—	—	170.—
100 : 200	—	150.—	—	170.—	—	200.—
100 : 250	—	200.—	—	220.—	—	300.—

Eno četrtno zneska je vplačati v naprej kot aro, drugo ob izvršitvi. Izgotovimo naročilo v 10—14 dneh.

Jamčimo za solidno delo in dobro izvršitev. Ako bi se po kaki fotografiji (ker je mogoče zastarela, obledela ali pokvarjena) ne dala napraviti lepa povečana slika, se vrne fotografija in ves za sliko vplačani znesek. — Da so povečane slike res krasno umetniško dovršeno delo, se lahko vsakdo prepriča v našem uredništvu, kjer so nekatere slike vsakomur na ogled. In s tem, da prevzame naše upravništvo jamstvo za solidno in dobro izvršitev, ima vsakdo najboljšo zagotovilo za realnost podjetja.

Vsa naročila je nasloviti na „Tedske Slike“ v Ljubljani.

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

62 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—.

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.804.25.

Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsekozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajocimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. — Uživa najboljši sloves, koder postuje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLONU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

Iznajditelji in imejtelji patentov

dobe pojasnila glede iznajdb, kakor tudi glede veljavnosti v inozemskih državah pridobljenih patentov. Praktične iznajdbe, ki bi se rentirale, odkupimo oziroma preskrbimo družabnike.

Pisma na upravnitvo tega lista pod „Patent“. Za odgovor je priložiti znamko.

Med

garantiran čisti naravni čebelni med 5 kg škatlja 9 K, 3 kg škatlja 5.40 K pošilja

M. Ambrožič, Mojstrana, Gorenjsko.

Za vojake!

Toplo perilo, pletene telovnike, rokavice ter nepremočljive spalne vreče in druge vojaške potrebščine.

Za gospode!

Klobuke, perilo, kravate i. t. d.

Zadnje novosti pravkar došle.

Modna in športna trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

LJUBLJANA, Fran Josipa c. 3

Priporočamo sledeče knjige!

Dr. Velimir Deželic: „V službi kafiča“, zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 2 K, vezan 3.20 K.

Josip Kozarac: „Mrtvi kapitali“, krasna slavonska povest. Prevel Starogorski. Broširan izvod 1.50 K, vezan 2.50 K.

Rado Murnik: „Lovske bajke in povesti“. Vezano 2 K (za nenaročnike in po knjigarnah 2.50 K).

Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Vezano 2 K (za nenaročnike in po knjigarnah 2.50 K).

Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Vezano 2 K (za nenaročnike in po knjigarnah 2.50 K).

Kdor kupi

posestvo z gostilno in trgovino za 56.000 K pod ugodnimi pogoji naj piše na naslov:

Smrt na bojišču poste restante Muta, Štajersko

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se iamči.

Zadostuje steklenica.

Spričevala na razpolago.

PRIPOROČA SE
UMETNA KNJIGOVESNICA

IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

Novi, vojni spominski

cenovnik s koledarjem

tudi po pošti zastonj.

Naročite ga takoj ali se oglasite osebno. Pri nobeni hiši se ga ne sme pogrešati.

Kanon-budilka K 6.—.

Bobnar budilka K 6.60 igra koračnico.

Največja izbira: spominski prstani, železni, srebrni in zlati. Udeluje se v železne prstane srebro ali zlato po najnižjih cenah. Daruje se od dobička za ranjence.

F. ČUDEN - LJUBLJANA

nasproti frančiškanske cerkve.

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4³ | 0 |
4 | 4 | 0

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI,

brez vsakršnega odbitka

naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

45

Skrbite našim vrlim vojakom za toplo obleko!

Volnene in pavoljnate obujke (Socken), golenice (Stutzen), dolge nogavice, snežne havbe, zapestnice (šticke), bele jopice (tako zване gorenjske jopice), hlače, rokavice;

vse to je dobiti po režijskih cenah v

I. kranjski mehanicno avtomatični tovarni pletenin in tkanin

DRAGOTIN HRIBAR
Ljubljana, Zaloska c. 14.

Naročnina za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2.50, 1/2 leta K 5.— celo leto K 10.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3.50, 1/2 leta K 7.— celo leto K 14.—; za ostalo inozemstvo, celo leto fr. 16.80. Za Ameriko letno 3.25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron. Posamezne števil. 22 vln. Uredništvo in upravnitvo: Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.